

PĀRSKATS PAR ZINĀTNISKO DARBĪBU VIDZEMES AUGSTSKOLĀ

2022

VIDZEMES
AUGSTSKOLA

Zinātniskās institūcijas
reģistrācijas apliecība
Nr. 172171
Izdota 2015. gada 15.jūlijā

Valmiera, 2023

ŠĪ PĀRSKATA MĒRĶIS IR KONSPEKTĪVI UN
UZSKATĀMI ATSPOGUĻOT NOZĪMĪGĀKO
INFORMĀCIJU PAR ZINĀTNISKO DARBĪBU
VIDZEMES AUGSTSKOLĀ 2022. GADĀ. PĀRSKATĀ
IZMANTOTA INFORMĀCIJA NO VIA VADĪBAS
ZIŅOJUMA SATVERSMES SAPULCEI PAR 2022.
KALENDĀRO GADU UN SASKAŅĀ AR
ZINĀTNISKĀS DARBĪBAS LIKUMU NACIONĀLAJĀ
ZINĀTNISKĀS DARBĪBAS INFORMĀCIJAS SISTĒMĀ
SCIENCELATVIA.LV IESNIEGTĀ PĀRSKATA PAR
ZINĀTNISKO DARBĪBU 2022. GADĀ.

VIA
VIDZEMES
AUGSTSKOLA

IEVADS

2022. gads Vidzemes Augstskolas (ViA) zinātniskajā darbībā bijis vērsts uz kvalitāti un izaugsmi. Tas bijis piesātināts ar starptautisku sadarbību un sasniegumiem, kā arī diskusijām par jaunu ViA attīstības stratēģiju.

Ņemot vērā, ka tika apstiprināts 71% no Vidzemes Augstskolas 2021. gadā iesniegtajiem projektu pieteikumiem, 2022. gads ViA pētniekiem bija darbīgs. Palielinoties starptautisko projektu mērogam un īpatsvaram, 2022. gadā ViA personāla ar ārvalstu kolēģiem kopīgi sagatavoto zinātnisko publikāciju īpatsvars sasniedza 40%. Tāpat vērts pieminēt, ka 2022. gadā 25% no ViA pētnieku zinātniskajiem rakstiem tika publicēti Q1 un Q2 žurnālos ar augstu citējamību un ietekmi. Tas ir līdz šim lielākais ViA personāla vienā gadā publicēto Q1 un Q2 publikāciju īpatsvars.

2022. gadā tika uzsākta ViA stratēģijas 2023. - 2028. gadam izstrāde, kas rosināja diskusijas arī par turpmākajām zinātniskās darbības prioritātēm un izaugsmi.

SATURS

IEVADS

1. VIDZEMES AUGSTSKOLAS STRUKTŪRA UN ATTĪSTĪBAS STRATĒĢIJA
2. ZINĀTNĒ UN PĒTNIECĪBĀ NODARBINĀTIE
3. ZINĀTNISKĀS DARBĪBAS PROJEKTI
4. ZINĀTNISKĀS DARBĪBAS REZULTĀTI
  - 4.1. PUBLIKĀCIJAS
  - 4.2. KONFERENCES
  - 4.3. CITI AR ZINĀTNI SAISTĪTI PASĀKUMI

1. VIDZEMES AUGSTSKOLAS STRUKTŪRA UN ATTĪSTĪBAS STRATĒGIJA

2022. gadā galvenās izmaiņas Vidzemes Augstskolas (ViA) pārvaldībā bija jaunas ViA Satversmes apstiprināšana, jaunas ViA Satversmes sapulces ievēlēšana, kā arī ViA Padomes darbības uzsākšana atbilstoši grozījumiem Augstskolu likumā.

Līdzšinējam ViA rektoram Gatim Krūmiņam kļūstot par ViA Padomes locekli, no 2022. gada februāra rektora pienākumus pildīja ViA Sabiedrības zinātņu fakultātes dekāne, asociētā profesore un vadošā pētniece Agnese Dāvidsone. Viņa 2022. gada oktobrī uz pieciem gadiem ievēlēja ViA rektora amatā.

2022. gadā uzsākta ViA stratēģijas 2023. - 2028. gadam izstrāde. Sekojot Latvijas augstskolu pārvaldības reformām un grozījumiem Augstskolu likumā, ar Izglītības un zinātnes ministriju tika saskaņota ViA stratēģijas 2016. - 2020. gadam darbības pagarināšana līdz jaunās stratēģijas izstrādei un apstiprināšanai saskaņā ar aktualizētajiem normatīvajiem aktiem.

Kontekstā ar jauno attīstības stratēģiju 2022. gadā uzsākta arī ViA struktūras pārplānošana.

2022. gadā atbilstoši Latvijā izveidotajai augstskolu tipoloģijai ViA definēta kā lietišķo zinātņu augstskola. Noteiktas šādas ViA sākotnējās stratēģiskās specializācijas jomas:

- inženierzinātnes un tehnoloģijas (datorika);
- sociālās zinātnes (informācijas un komunikācijas zinātnes, komerczinības un administrēšana, individuālie pakalpojumi).

Aktuālais normatīvais ietvars paredz, ka stratēģiskā specializācija ir pamats augstskolas attīstības plānošanai, nosakot primāri attīstāmās zinātnes nozares un studiju virzienus, bet tas neizslēdz iespējas attīstīt citus studiju un pētniecības virzienus.

Zinātniskā darba organizēšanai un veicināšanai ViA darbojas divas struktūrvienības:

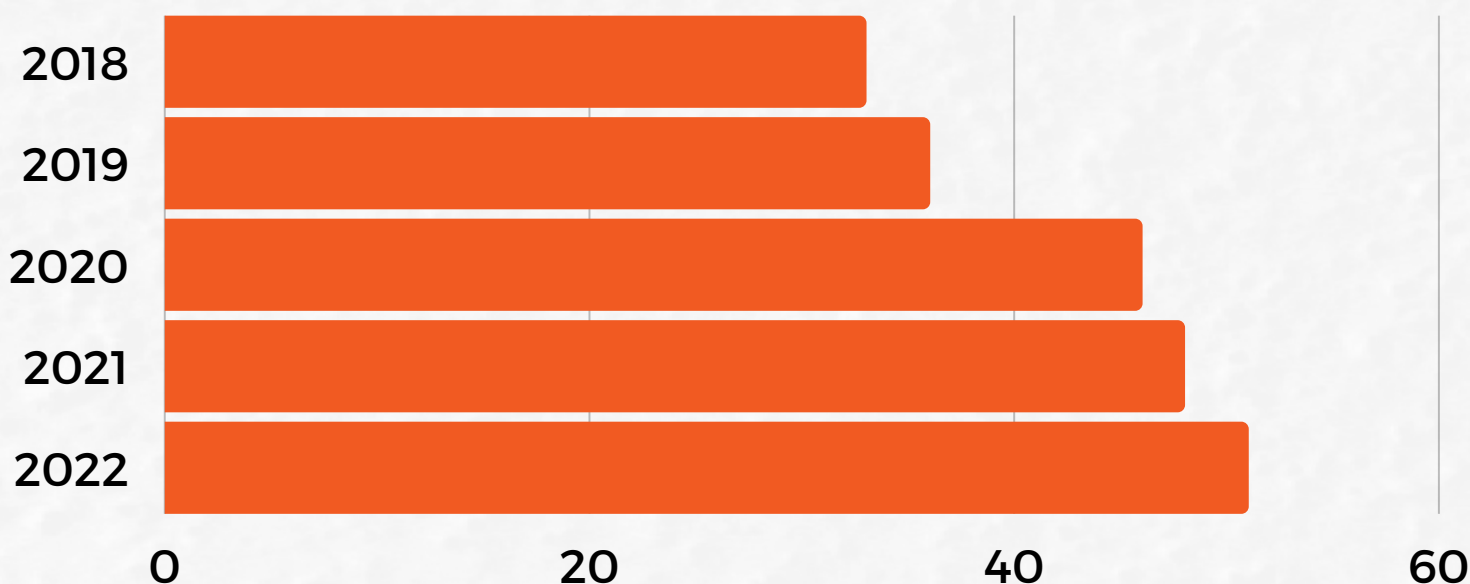
- Sociālo, ekonomisko un humanitāro pētījumu institūts – HESPI;
- Sociotehnisku sistēmu inženierijas institūts – SSII.

2. ZINĀTNĒ UN PĒTNICĪBA NODARBINĀTIE

Pieaugot starptautisko pētījumu īpatsvaram, apjomam un sarežģītībai, ViA palielinājies arī zinātniskā personāla skaits.

ViA zinātniskā personāla pilna laika ekvivalents 2022. gadā bija 11,81. Lielākajai daļai ViA pētnieku zinātniskais darbs veido tikai nelielu daļu slodzes. Pētnieki iesaistās gan docēšanas, gan ViA administratīvajā darbā, kā arī citās profesionālās aktivitātēs. Tas nodrošina būtisku saikni starp pētniecību, nozares aktualitātēm un ViA studiju saturu.

1.attēls. Vēlētā zinātniskā personāla (vadošie pētnieki, pētnieki, zinātniskie asistenti) kopskaits Vidzemes Augstskolā piecu gadu periodā no 2018. līdz 2022. gadam.

2022. gadā aizstāvētas divas disertācijas:

- HESPI zinātniskais asistents Oskars Java. ViA studiju programma “Sociotehnisku sistēmu modelēšana”, promocijas darba tēma “Sensorā sistēma un imitācijas modelis cilvēka darbības ietekmes uz purva hidroloģisko režīmu noteikšanai”;
- SSII zinātniskā asistente, lektore Madara Prata. ViA studiju programma “Sociotehnisku sistēmu modelēšana”, promocijas darba tēma “Tehnoloģiskie risinājumi darba vidē motivācijas un apmierinātības veicināšanai”.

3. ZINĀTNISKĀS DARBĪBAS PROJEKTI

2022. gadā ViA iesniedza 19 pētniecības projektu pieteikumus, no kuriem 14 bija starptautiska un 10 nacionāla mēroga. Perioda beigās trīs pieteikumi bija apstiprināti, viens iekļauts rezervistu listē, septiņi joprojām atradās vērtēšanā, bet astoņi bija noraidīti.

Dažos 2021. gada projektu konkursos rezultāti tika paziņoti tikai 2022. gadā, sasniedzot augstu apstiprināto projektu īpatsvaru – tika apstiprināts 71% no 2021. gadā ViA iesniegtajiem projektu pieteikumiem, kas ievērojami pārsniedz vidējos 18%.

2022. gadā uzsākti 12 jauni pētniecības projekti, no tiem seši starptautiski, trīs nacionāli un trīs reģionāli.

1. TABULA. 2022. GADĀ VIA UZSĀKTIE PĒTNIECĪBAS PROJEKTI

Nr.	Projekta nosaukums	Projekta veids	Finansētājs	Īstenotājs
1	Baltijas Iesaistes centrs informācijas traucējumu apkarošanā (BECID)	Starptautisks	Eiropas Veselības un digitālā izpildaģentūra	HESPI
2	Jaunās mākslas pētniecībā balstīta digitālā vide ar nopietnās spēles un iegremdēšanās estētikas elementiem (ImGame)	Starptautisks	Eiropas Komisija	HESPI
3	E3UDRES2 Ent-r-e-novators. Cooperating for Excellence and Impact in Research & Innovation (Ent-r-e-novators)	Starptautisks	Apvārsnis Eiropa	ViA (t.sk. HESPI, SSII)
4	Pieredzes pārņemšana vides datu un dinamisku sistēmu modelēšanā Latvijā (Ted4Lat)	Starptautisks	Apvārsnis Eiropa	SSII
5	Latvijas Digitālais akselerators (DAoL)	Starptautisks	Eiropas Veselības un digitālā izpildaģentūra	SSII

Nr.	Projekta nosaukums	Projekta veids	Finansētājs	Īstenotājs
6	Jauniešu nodarbinātības uzlabošanas iespējas tūrismā, viesmīlības un restorānu nozarēs centrālās Baltijas reģionā (Tour4Youth)	Starptautisks	Interreg	HESPI
7	Zinātniskuma kultūra vidējā izglītībā sabiedrības ilgtspējai (ZIKS)	Nacionāls	Fundamentālo un lietišķo projektu pētījumu projekti	HESPI
8	Tirgus izpēte Burtnieku ezeram	Nacionāls	Valsts zivju fonds	HESPI
9	Pētījumi par dzimuma un vecuma diskrimināciju	Nacionāls	SIA "PR Kvadrāts"	HESPI
10	Skolu tīkla ietekme uz sociālekonomisko un kultūras vidi Smiltenes novadā	Reģionāls	Smiltenes novada Izglītības pārvalde	HESPI
11	Ogres novada tūrisma attīstības stratēģija 2022-2027 izstrāde	Reģionāls	Ogres novada pašvaldība	HESPI
12	Sociālo pakalpojumu pieejamība Vidzemes pašvaldībā	Reģionāls	Biedrība "Latvijas Sarkanais Krusts"	HESPI

2022. gadā turpinājās 10 iepriekšējos periodos uzsāktu projektu īstenošana, no tiem lielākā daļa jeb septiņi bija starptautiski, bet pārējie trīs – nacionāla mēroga.

2. TABULA. IEPRIEKŠĒJOS PĀRSKATA PERIODOS UZSĀKTIE UN VĒL NENOSLĒGTIE PROJEKTI

Nr.	Projekta nosaukums	Projekta veids	Finansētājs	Īstenotājs
1	Natura 2000 aizsargājamo teritoriju pārvaldības un apsaimniekošanas optimizācija (LatViANature)	Starptautisks	LIFE	HESPI
2	E3UDRES2 uzņēmējdarbības un inovāciju sadarbības tīkls viediem un ilgtspējīgiem reģioniem (E.I.N.S.)	Starptautisks	EIT HEI Initiative	ViA (t.sk. HESPI, SSII)
3	Engaged and Entrepreneurial European University as Driver for European Smart and Sustainable Regions (E3UDRES2)	Starptautisks	Erasmus+	ViA (t.sk. HESPI, SSII)
4	Paplašinātā realitāte biomedicīnas vidē (REEB)	Starptautisks	Erasmus+	SSII
5	reSilienT fARminG by Adaptive microclimaTe managEment (STARGATE)	Starptautisks	H2020	SSII, HESPI
6	Ziemeļvalstu un Baltijas valstu sadarbība bio- un aprites ekonomikas veicināšanai (BioBaltic)	Starptautisks	Ziemeļvalstu Ministru padome	SSII, HESPI
7	ADVANCES: Sabiedrības kiberdrošības spēju paaugstināšana	Starptautisks	Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta Baltijas pētniecības programma	SSII
8	Izglītības vērtības transformācija sociālās kopienas kultūras un ekonomiskajā izaugsmē (IzVeTSKKEI)	Nacionāls	Fundamentālo un lietišķo projektu pētījumu projekti	HESPI
9	Pavirzīšanās ietekme uz māsaimniecību atkritumu pārvaldīšanas paradumiem	Nacionāls	Fundamentālo un lietišķo projektu pētījumu projekti	HESPI
10	Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju apmeklētāju monitorings un digitālie risinājumi efektīvākai apmeklētāju plūsmas vadībai	Nacionāls	Dabas aizsardzības pārvalde	HESPI

2022. gadā tika pabeigti astoņi pētniecības projekti, pieci no tiem – nacionāla mēroga, trīs – reģionāla mēroga projekti. Šajos projektos notikusi aktīva sadarbība ar vietējiem partneriem – pašvaldībām, nevalstiskajām organizācijām.

3. TABULA. 2022. GADĀ NOSLĒGTIE PĒTNIECĪBAS PROJEKTI

Nr.	Projekta nosaukums	Projekta veids	Finansētājs	Īstenotājs
1	Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju apmeklētāju monitorings un digitālie risinājumi efektīvākai apmeklētāju plūsmas vadībai	Nacionāls	Dabas aizsardzības pārvalde	HESPI
2	Pētījumi par dzimuma un vecuma diskrimināciju	Nacionāls	SIA "PR Kvadrāts"	HESPI
3	Ilgtermiņa zemes resursu un ainavu pārvaldība: izaicinājumu novērtējums, metodoloģiskie risinājumi un priekšlikumi (LandLatPol)	Nacionāls	Valsts pētījumu programma	HESPI
4	Tehnoloģiskie risinājumi apmeklētāju plūsmas pārvaldībai īpaši aizsargājamās dabas teritorijās	Nacionāls	Latvijas vides aizsardzības fonds	HESPI
5	Sociālo pakalpojumu pieejamība Vidzemes pašvaldībā	Nacionāls	Biedrība "Latvijas Sarkanais Krusts"	HESPI
6	Tirgus izpēte Burtnieku ezeram	Reģionāls	Valsts zivju fonds	HESPI
7	Skolu tīkla ietekme uz sociālekonomisko un kultūras vidi Smiltenes novadā	Reģionāls	Smiltenes novada Izglītības pārvalde	HESPI
8	Ogres novada tūrisma attīstības stratēģija 2022-2027 izstrāde	Reģionāls	Ogres novada pašvaldība	HESPI

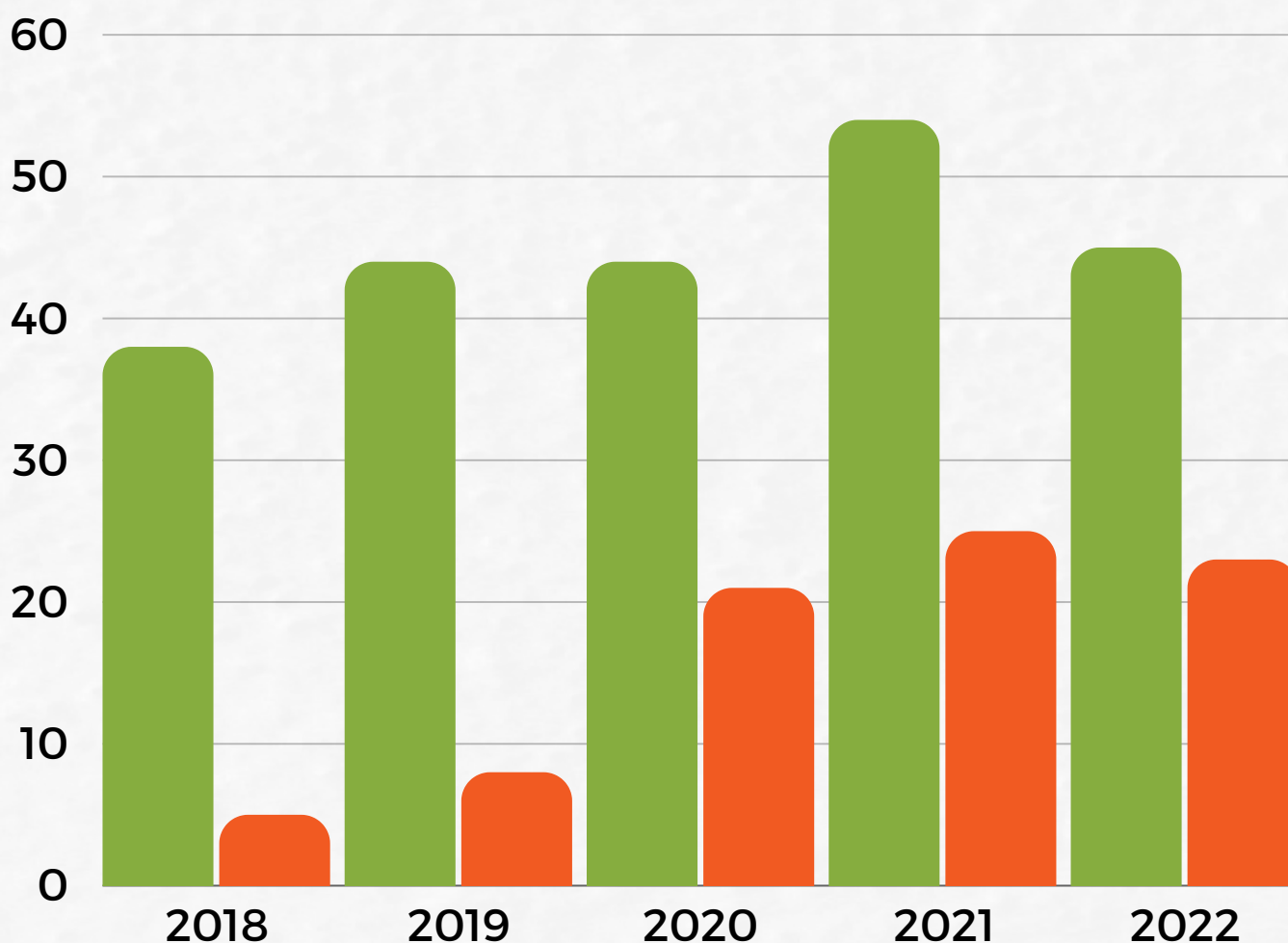

4. ZINĀTNISKĀS DARBĪBAS REZULTĀTI

4.1. PUBLIKĀCIJAS

2022. gadā 25% no ViA pētnieku zinātniskajiem rakstiem tika publicēti Q1 un Q2 žurnālos. Tas ir līdz šim lielākais ViA personāla vienā gadā publicēto Q1 un Q2 publikāciju skaits un īpatsvars. Lai gan nedaudz samazinājās publikāciju kopskaits, uzlabojusies publikāciju kvalitāte un ietekme. 2.attēlā redzama Web of Science un SCOPUS indeksēto publikāciju īpatsvara palielināšanās.

2022. gadā ViA personāla ar ārvalstu kolēģiem kopīgi sagatavoto zinātnisko publikāciju skaits sasniedza 16, kas ir 40% no publikāciju kopskaita (2021. gadā – 15,28%; 2020. gadā – 4,8%; 2019.gadā – 0,0%).

2. attēls. Zinātnisko publikāciju skaits Vidzemes Augstskolā piecu gadu periodā no 2018. līdz 2022. gadam.

Publikācijas kopā

Indeksētās publikācijas

4.2. KONFERENCES

2022. gadā ViA organizēja šādas starptautiskās konferences:

- 3. Starptautiskā zinātniskā konference “SOCEITY. TECHNOLOGY. SOLUTIONS”;
- 11. Starptautiskā konference “The International Conference on Monitoring and Management of Visitors in Recreational and Protected Areas”.

2022. gadā docētāji un pētnieki uzstājās 26 starptautiskās zinātniskās konferencēs.

2022. gadā ViA ir piedalījās šādu nacionāla līmeņa pasākumu organizēšanā:

- Konference “Share IT”;
- Konference “Nauda Latvijā no neatkarības atjaunošanas līdz mūsdienām”;
- Vidzemes forums Valsts pētījumu programmas “Latvijas mantojums un nākotnes izaicinājumi valsts ilgtspējai” projekta “INTERFRAME-LV” ietvaros.

4.3. CITI AR ZINĀTNI SAISTĪTI PASĀKUMI

- Eiropas Zinātnieku nakts;
- Piektais AR/VR hakatons;
- Starptautiskā nedēļa “Future University. Connecting Learners, Educators, Researchers and Innovators”;
- ViA pētnieku dalība sarunu festivālā “LAMPA”;
- Projekta “Tas nav par vecumu” lekciju kursi;
- Trīs raidījumu cikls “Latvijas valsts ideja un aizsardzība: no dibināšanas līdz mūsdienām”;
- Raidījumu cikls “Zinātne tuvplānā” (vairāk informācijas nākamajā lappusē).

RAIDĪJUMU CIKLS “ZINĀTNE TUVPLĀNĀ”

2022. gadā ReTV tika demonstrēta raidījuma "Zinātne tuvplānā" 2. sezona – kopumā 12 raidījumi. Raidījumi skatāmi arī YouTube platformā.

Raidījumu tēmas un viesi:

1. Militārais mantojums un tūrisms – ViA lektors un HESPI pētnieks Juris Smaļinskis un pastaigu maršrutu plānotājs Jānis Zariņš.
2. Mazo apdzīvoto vietu nākotne – ViA rektors un HESPI vadošais pētnieks Gatis Krūmiņš un ViA administratīvā prorektore un Eiropas Universitātes E³UDRES² projekta vadītāja Iveta Putniņa.
3. Purvs un tā digitālais dvīnis – ViA zinātniskais asistents un zinātnisko projektu vadītājs Oskars Java un Dabas aizsardzības pārvaldes ģenerāldirektora vietnieks dabas aizsardzības jomā Andris Širovs.
4. Viedā lauksaimniecība un kartupeļu audzēšana – ViA SSII pētniece Ginta Majore un biedrības “Kartupeļu audzētāju un pārstrādātāju savienība” pārstāve Aiga Kraukle.
5. Dzīvās laboratorijas (I Living Labs) – projekta pārstāve Inguna Kucina un ViA studiju programmas “Informācijas tehnoloģijas” 2. kursa studente Karīna Anna Lapiņa.
6. Atkritumu šķirošana – ViA SSII pētniece Jana Simanovska un ViA students Artūrs Oļševskis.
7. Mākslīgais intelekts un matemātikas mācīšana – ViA viesdocente, pētniece un matemātikas doktore Aija Cunska un mākslīgā intelekta speciālists, Rīgas Tehniskās universitātes pasniedzējs un jaunuzņēmuma “Asya.ai” dibinātājs Ēvalds Urtāns.
8. Tehnoloģijas fiziskai un mentālai veselībai – fizioterapijas centra vadītāja Ingrīda Tauvēna un ViA pētniece, fizioterapeite Linda Lancere.
9. Ainavu vides pieejamība visiem – ViA tūrisma maģistrantūras absolvente, viesasistente Ance Uzāriņa un iekļaušanas eksperte Lība Bērziņa.
10. Kiberdrošība – Rīgas Tehniskās universitātes docente un projekta ADVANCES pētniece Rūta Pirta-Dreimane un kiberdrošības eksperts, CERT.LV pārstāvis Gints Mālkalnetis.
11. Inovācijas un izglītības process – ViA Inženierzinātņu fakultātes dekāns Alvis Sokolovs un IT risinājumu izstrādātājs, bijušais LIAA Valmieras biznesa inkubatora vadītājs Jurgis Priedītis.
12. Aprites ekonomika – ViA akadēmiskā prorektore, HESPI pētniece un profesore Maira Leščevica un Valmieras novada pašvaldības pārstāvji Sandis Svarinskis un Līga Bieziņa.

PĀRSKATS PAR ZINĀTNISKO DARBĪBU VIDZEMES AUGSTSKOLĀ

2022

VIDZEMES
AUGSTSKOLA

Zinātniskās institūcijas
reģistrācijas apliecība
Nr. 172171
Izdota 2015. gada 15.jūlijā

Valmiera, 2023

